

Suscitar la fraternitat i fer créixer la comunió

Dll, 13/07/2020 per El Bon Pastor

[El Bon Pastor](#)

Ens trobem en un temps estrany i confús. Ha passat, pel que sembla, la primera onada de la pandèmia, la més forta. El confinament massiu i rigorós sembla que no tornarà, almenys en els nivells generals coneguts en els mesos passats. Però l'aparició de rebrots de la malaltia i la situació d'incertesa sobre on i quan poden manifestar-se, així com el perill que les altes concentracions de persones puguin encendre la pandèmia, tot plegat ens fa viure en alerta. De fet, desconexim si vivim en el post-covid o si ens trobem en un vaivé de la seva evolució.

Les reaccions a una situació gens clara són ben diverses. D'una banda, hi ha els qui continuen tancats a casa, dominats per la por del contagi, víctimes d'una actitud que podríem anomenar d'«autoconfinament». Entre aquests hi ha fins i tot infants i joves que viuen atrapats per la pantalla, immersos en una bombolla virtual que els isola perillosament del món de la realitat no induïda, la realitat de les altres persones i de les situacions concretes de la vida. D'altra banda, hi ha els qui no prenen mesures de protecció i menystenen la malaltia rebaixant-ne la importància o desafiant-la com si fos un perill sobredimensionat. Moltes persones protesten contra les mesures de protecció perquè comença a aparèixer un sentiment difús d'esgotament davant un perill invisible i que, per tant, es veu com a irreal. Allò que s'anomena «relaxació» és en el fons una protesta o, almenys, una incomoditat davant una situació que demana autodisciplina, paciència i sentit de responsabilitat. L'individualisme, el mal del nostre temps, s'acarnissa en persones que raonen pensant tan sols en elles mateixes. I és que la millor manera de promoure el mal és negar-lo.

A nivell eclesial, cal dir que en general hi ha consciència de la necessitat de prendre mesures sanitàries en les assemblees litúrgiques i que les normes relatives a les concentracions de persones se segueixen rigorosament. N'hi ha molts pocs que s'arrisquin a temptar la providència divina actuant com si el contacte amb les coses sagrades fos per ell mateix garantia d'immunitat. Les posicions fonamentalistes es presenten com a exemple de fe robusta, quan de fet són model d'autosuficiència, de pelagianisme i de vanitat. Respectar les mesures sanitàries és propi d'una actitud veritablement creient, solidària amb la consecució del bé comú, que no és cap altre que l'eradicació de la malaltia. Cal confiar en les mediacions humanes amb què el Creador ha volgut configurar el nostre món.

Però no n'hi ha prou de reconèixer que fem les coses bé en el camp sanitari, ni tampoc és suficient recordar que hem fet un gran esforç durant els mesos passats en el desenvolupament de l'activitat eclesial a través de les plataformes telemàtiques. Aquest gran esforç hi ha estat, i n'estem contents. L'Església no ha quedat «fosa» i sense capacitat de reacció. Va quedar prou demostrat en el segon número de EL BON PASTOR del mes de maig, on es van recollir un grapat d'experiències reeixides, fruit del zel pastoral i de la creativitat de les comunitats eclesials, particularment, dels seus pastors.

Ara, però, arriba un estiu que es presenta indefinit i quasi sense vacances –tot i el formidable estrés que ha provocat el confinament, que ha deixat «tocades» moltes persones. La primera reflexió és precisament la de donar-nos uns dies de pausa, d'autèntica desconexió. Portem al damunt una fatiga estranya, quasi nova, que no

coneixíem, i que no resoldrem amb viatges i absències. Es tracta d'una fatiga espiritual, fruit d'una tensió provocada pels ritmes del confinament, de la dificultat a tirar endavant una tasca pastoral en un temps de pandèmia on tot resulta més feixuc, de la manca de relacions directes i presencials amb les persones –sovint, sense el bàlsam que representa la mirada alegre i en pau de l'altre. Cal reprendre el to interior –ni que sigui fent una pausa que inclogui alguns dies durant diverses setmanes. Cal retrobar una pregària que es posi en mans del Senyor, que respiri amb el pulmó de l'Esperit. Ens hem de rearmar interiorment, sabent que, com llegim en la Primera carta de Joan, «la victòria que ha vençut el món és la nostra fe» (5,4).

La pausa estival és un moment apropiat per a fer-se la pregunta sobre el futur. Cap on hem d'anar? Cap on ha de caminar l'acció pastoral? Després de mesos de garantir el manteniment dels contactes comunitaris via internet, ara ens trobem amb esglésies mig buides per mor de les mesures sanitàries però també per mor de la por i el canvi d'hàbits de moltes persones d'edat que decideixen quedar-se davant la pantalla i seguir des de casa la litúrgia dominical –com han fet en els mesos passats! La davallada de la mobilitat social és indicatiu d'una certa tristesa ambiental, que és fruit de les mesures d'isolament entre les persones. Després de la celebració dominical, molts tenen pressa per tornar a casa.

És en aquest context que cal reproposar amb força l'opció pròpia de l'Església que surt de la Pentecosta. Diuen els Fets dels Apòstols que quan va baixar l'Esperit, «es trobaven reunits tots junts» (2,1). Dos són els elements a tenir en compte: estar reunits, trobar-se, veure's, somriure's, pregar conjuntament, i, d'altra banda, estar tots junts, construir la comunitat, viure la fraternitat, en una paraula, edificar l'Església al voltant de la Paraula i dels sacraments, sobretot l'Eucaristia. Més endavant, els Fets dels Apòstols parlen de tenir «un sol cor i una sola ànima» (4,32), de posar dins de casa, en un lloc primordial, els pobres i les perifèries (també les existencials), que no són un apèndix sinó el centre de la vida comunitària. Aquestes són les línies mestres d'una vivència eclesial de l'Evangelí.

Em pregunto en quina mesura la crisi del coronavirus no posa en crisi una pastoral endormiscada o autosatisfeta gràcies a algun moment reeixit de convocatòria. Es diu que amb el coronavirus hem avançat uns quants anys en alguns camps –per exemple, la implementació de les estructures telemàtiques a gran escala en l'àmbit educatiu–, però una constatació semblant també es podria fer en relació a l'acció eclesial. Allò que es preveia que podia arribar d'aquí a uns 8-10 anys, probablement s'està anticipant, almenys en part. Cal, doncs, reprendre les grans línies profètiques del Papa, expressades en la Evangelii gaudium, i rellegir l'homília del 27 de març feta a l'atri de Sant Pere. La imatge d'aquell dia va ser la barca dels deixebles enmig de la tempesta i amb Jesús a dins, aparentment distant del que passava però realment present al mig de la seva Església, sotmetent les forces adverses del vent i del mar. La tempesta es clou amb «una gran bonança» (Marc 4,39), i, en la versió de Mateu, els deixebles adrecen a Jesús aquesta exclamació: «Senyor, salva'ns!» (8,25). Que Jesús, el Senyor, ens salvi, significa que l'Església surt del perill, enfortida en la seva matriu bàsica: la fraternitat.

Cal que ens plantegem com podem edificar les nostres comunitats sobre el fonament de la fraternitat –que és l'única manera d'edificar-les. El teixit de l'acció eclesial consisteix en l'amor fratern, en la mirada recíproca de simpatia i d'amistat, en la preocupació pel qui no pot sortir de casa i agraeix una visita o una telefonada, en la invitació personal a trobar-se amb el Senyor i la seva Paraula, en

la cura dels pobres i vulnerables que són el tresor de l'Església i que per això han de ser responsabilitat de tota la Comunitat (i no tan sols d'uns quants), en l'aplec festiu del diumenge que inclou la participació directa en l'Eucaristia, en el fet de donar-se suport en les adversitats greus com ara la malaltia o la mort, en el fet d'obrir les portes a tothom tant si creu com si no creu, tant si és dels «nostres» com si no ho és. Aquest darrer punt és decisiu, perquè una comunitat cristiana ha de ser missionera per a poder créixer, i per a ser missionera no pot quedar tancada sense relació amb el món i amb tantes persones que han rebut un «toc» de l'Esperit en els seus cors.

En una paraula, el model de Pau, constructor de comunitats, s'ha de convertir en el model dels pròxims anys. Cada comunitat eclesial, per petita que sigui, ha de trobar el punt a l'hora de suscitar la fraternitat i fer créixer la comunió. La clau és la creació d'un «sentir conjunt», d'un «afecte compartit», nodrit per les taules de la Paraula i de l'Eucaristia, que approximi les persones, que no n'exclouï cap, que integri els de fora i posi els pobres en el lloc primer de l'Església. I tot això en nom de Jesús i amb els mitjans que brollen del seu Evangeli. El Salm ens parla a tots i a cadascú: «Mai no dorm ni s'abalteix el guardià d'Israel» (121,4).

Armand Puig i Tàrrach

rector de l'Ateneu Universitari Sant Pacià